

Na pomoč, moj otrok ima učne težave!

Ni lahko sprejeti, da tvoj otrok morda ni primeren za redno osnovno šolo in bi mu bolj ustrezal prilagojeni učni program. A osnovnošolci, ki se v rednem programu niso znašli, tu pogosto na novo zaživijo, pravi Kaja Horvat, svetovalna delavka na II. osnovni šoli Žalec, šoli s prilagojenim programom. O tem, kako je sploh videti tak šolski program in komu je namenjen, je letos napisala knjižico z naslovom Dobrodošli v prilagojenem programu osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom. Ampak kako vemo, ali je otrok zgolj len ali dejansko ne zmore usvojiti učne snovi?

Je redna osnovna šola za vašega otroka prezahtevna?

Tekst in foto: LARA JELEN

Prilagojeni osnovni šoli lahko otrok zasije! V njihovi zbornici je polno pokalov ...

Moj otrok pa že ne bo hodil v »posebno« šolo, pogosto v glavi odzvanja staršem. Marsikdo se je pripravil z njim učiti pozno v noč, najemati inštruktorje, vse zato, da bi mu uspelo izdelati osnovno šolo, četudi kak red ponavlja. Seveda želijo otroku le najboljše, a bodimo stvarni: to, da se morajo otroci s težavo učiti vse dni v tednu, leto za letom, la mogoče dobijo oceno vsaj dve, es najboljše zanje? Si predstavljate eselje otroka, ki se prepíše na prilagojeni program in začne tam do-

bivati boljše ocene, namesto enic in občasnih dvojic štirice in petice, povabljeni so celo na tekmovanja? Ker je učni program prilagojen njihovim sposobnostim, imajo več časa, da razvijajo svoje talente. Kaja Horvat skuša s svojo knjižico spraviti v svet spoznanje, da je šola s prilagojenim programom lahko dobra izbira za učenca, saj tako postanejo samozavestnejši. Risbo na naslovnici knjižice, ki je brezplačna, saj želi z njo pomagati, ne zaslužiti, je narisal njihov učenec Lovro Fužir, ki je na to izredno ponosen.

Slab začetek, dober konec. Kaja Horvat se zelo dobro spominja svojega prvega dne na delovnem mestu. »Upokojena svetovalna delavka je pripravila vso dokumentacijo za vpis novega učenca, ki je s tistim dnevom začel obiskovati prilagojeni program. Ob 7.30 so se v pisarni pojavili oče, mati in sin. Starša sta bila tako razburjena zaradi prešolanja, da sploh nista želela sesti, zato smo uvodni pogovor opravili stoje. Bilo je strašansko neprijetno in od vsega napadalnega govora mi je bilo na tisto mr-

Kaja Horvat in Lovro Fužir. Zgodba, ki jo je zapisala v knjižici, je plod resničnih izkušenj svetovalne delavke v II. OŠ Žalec. Prikupila se vam bo s srečnim koncem, saj petošolec po prešolanju končno začne doživljati učni uspeh. Njegov uspeh in zadovoljstvo za starše pomenita konec skrbi in dvomov o pravilnosti odločitve. Posebno mesto v knjižici imajo čudovite ilustracije Lovra Fužirja, učenca II. OŠ Žalec, ki je poskrbel, da je glavni lik zasijal.

zlo januarsko jutro pošteno vroče. Starša sta negodovala in za sinov neuspeh krivila učiteljice v redni osnovni šoli. Sin je plaho pogledoval sem in tja ter komaj čakal, da bo vsega konec. Jaz pa tudi,« iskreno pripoveduje. A ta zgodba ima nadaljevanje: »Oče dečka, ki sem ga vpisala na prvi dan službe, se je dve leti pozneje oglasil v pisarni in sporočil, da se selijo, zato bodo sina prepisali v drugo šolo. Ko danes pomislim na tisti uvodni razgovor, se zavedam, da starša najbrž nista vedela, v kakšen program sta vpisala sina. Za ostrim nastopom sta skrivala negotovost in žalost. Takrat se je oče zahvalil za vse, kar smo naredili zanje. Opazil je, da se iz šole vrača sin, kakršnega ga je včasih poznal, sproščen, razigran in zadovoljen. Postal je odgovornejši, samostojno se je loteval domačih nalog in se celo naučil uporabljati javni avtobusni prevoz. Odločitev o prešolanju je bila pravična!«

Več časa je namenjenega utrjevanju. Vedno več otrok ima učne težave, kar dokazuje močna obremenjenost Oddelka za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, ki deluje v okviru Zavoda RS za šolstvo, omeni sogovornica. »V Celju so ustanovili celo dodatno komisijo, da bi uspeli obravnavati vse vloge. Razlogov za takšno stanje je več, določen davek je terjalo covidno obdobje, nekaj vpliva ima dejstvo, da starši niso zadovoljni s trojkami, ki jih otrok dobiva v rednem programu, in mu želijo omogočiti dodatno strokovno pomoč, ki bi mu pomagala do petic, saj so te edine, ki štejejo. Temu sicer omenjeni oddelki niso namenjeni, a ker tam zelo radi upoštevajo želje staršev, se na vloge odzovejo. Zdi se, da se med starši tudi krepi zavedanje, da ni nič narobe, če ima otrok učne težave, in da jim je na voljo pomoč,« opazuje. Seveda pa se otroka v nobenem primeru ne pošlje v prilagojeni program kar tako, denimo zaradi slabih ocen,

Knjižico staršem in šolam poklanjajo brezplačno, saj bodo le tako omogočili, da bo dosegla in opremila s potrebnimi informacijami čim širši krog ljudi. Bodo pa hvaležni za vse prostovoljne donacije na II. OŠ Žalec, Šilihova 1, 3310 Žalec, TRR SI56 01100 600 8357 931. Podarjena sredstva bodo namenjena izključno šolskemu skladu II. OŠ Žalec.

slabega spomina ali slabe koncentracije. »To je mogoče šele po psihološki oceni, s katero usposobljen psiholog na podlagi diagnostičnih testov ugotovi znižano intelektualno sposobnost. V prilagojenem programu imajo otroci klasične predmete, kot so slovenščina, matematika, tuji jezik angleščina, naravoslovje (tu so združene najpomembnejše snovi iz biologije, kemije in fizike), družboslovje (vse najpomembnejše teme iz etike, geografije in zgodovine), imajo tudi vzgojne predmete, športno, likovno, glasbo. Osnovni predmeti so enaki kot v rednem programu, je pa manj snovi in v učnem načrtu je več časa namenjenega utrjevanju, ponavljanju, skratka snov se jemlje počasneje. Za primerjavo: medtem ko morajo v redni osnovni šoli otroci znati pošteevanko v tretjem razredu, jo morajo znati pri nas do konca sedmega razre-

Posebni in prilagojeni program ni eno in isto!

Na II. OŠ Žalec imajo dva programa. Eden je prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom, drugi pa posebni program. Slednji je namenjen otrokom, ki ne zmorejo izdelati prilagojenega programa in so diagnosticirani kot otroci z zmerno do težjo motnjo v duševnem razvoju. Težja motnja v duševnem razvoju pomeni, da so učenci precej nesamostojni in ves čas potrebujejo spodbudo, spremljanje in usmerjanje. Ko govorijo o prilagojenem programu, imajo starši večkrat v mislih te otroke, ki ne berejo, ne govorijo in ne pišejo. A to sta zelo različna programa, namenjena različnim otrokom. V prilagojenem programu imajo 56 otrok, v posebnem 20.

da. Imamo dva predmeta, ki ju ni v rednih osnovnih šolah, to je socialno učenje, predmet, ki nima ocene. Pri njem se otroci s socialnimi igrami učijo pravil vedenja, obnašanja v družbi in bontona. Drugi tak predmet je računalniško opismenjevanje, pri katerem se učijo osnovnih del z računalnikom. Pri nas je več časa za gospodinjstvo in tehniko, predmete, kjer se uči praktične stvari, ki bodo učencem prišle prav v življenju. Otroci na naši šoli so odlični kuharji, narediti znajo vse od lazanje do bureka. V skupinah jih je manj, zato se jim lahko učitelji bolj posvetijo in jim pomagajo odkrivati talente. Imamo odlične matematike, naš šestošolec je lani prejel zlato matematično priznanje, umetnike in športnike, ti so bili ekipni državni prvaki v različnih disciplinah – teku, metanju krogle, skoku v daljino ... V zbornici imamo polno pokalov,« jih pohvali. Poudari, da imajo tudi otroci iz prilagojenega programa perspektivo. Veliko se jih pozne-

je zaposli v proizvodnji ali gostinstvu, panogah, kjer primanjkuje delavcev.

Ni razloga za občutke krivde. Kako ločimo otrokovo lenobo od nezmožnosti? Po rezultatih, ki odsevajo količino vloženega truda, pove sogovornica. Če je otrok sposoben hitro popraviti slabo oceno, ki jo je dobil zaradi neučenja, je verjetno kanček len. Če pa se otrok uči cele dni, prejema pomoč pri dopolnilnem pouku, dodatno individualno, skupinsko in strokovno pomoč, a mu še vedno ne gre, se je smiselno posvetovati s strokovnjaki. »Želim si, da bi knjižica staršem olajšala sprejemanje odločitve o prešolanju v lažji osnovnošolski program. Da bi bilo v spoznavnih razgovorih čutiti le strah in vznemirjenje, ne pa občutka krivde in jeze. Otroci si ni sam izbral ovir, primanjkljajev oziro-

»Otrok si ni sam izbral ovir, primanjkljajev oziroma motnje. In tudi starši jih niste izbrali, vendar so tukaj in so del vašega otroka.«

ma motnje. In tudi starši jih niste izbrali, vendar so tukaj in so del vašega otroka. Spremljali ga bodo vse življenje. Čas je, da poiščete poti in načine, da ga vključite v ustrezno osnovnošolsko izobraževanje in pripravite na življenje,« spodbuja. Knjižica vam lahko pri tem pomaga. »Otrok, ki se na redni osnovni šoli ne znajde, ima v prilagojenem programu možnost, da zasije. Spet bo imel prosti čas za druženje s prijatelji, za ukvarjanje s hobiji, saj bo šolskih obveznosti manj. Zaradi prešolanja pa se bo spremenila tudi dinamika v vaši družini,« še poudari sogovornica. ■

Sodelovanje z učitelji je zlata vredno

Valerija Fužir, mamica Lovra, ki obiskuje prilagojeni program: »Knjižica, ki jo je napisala Kaja Horvat, bo staršem, ki razmišljajo o prilagojenem osnovnošolskem programu, pomenila ogromno. Zdaj bodo imeli kaj prijeti v roke. Ko sem vpisovala svojega Lovra, nismo imeli na voljo nič takega. Nisi poznal ne programa ne učiteljev, četudi nas je takratna svetovalna delavka seznanila s potekom. Prešolanje je za starše šok, najprej se je treba sprijazniti, na trenutke ti gre kar na jok, saj ne veš, v kaj greš s svojim otrokom in kam ga pelješ. To za nobenega starša ni preprosto. Tudi če veš, da je to zanj najbolje. Je pa zelo koristno, da se starši ne zapiramo vase, čim bolj sodelujemo z učitelji in da nam ti povedo, kako naj usmerjamo otroka, da ne izgubljam dragocenih dni, ko se razvija. Mlajši ko je, bolje in hitreje se bo razvijal, starejši ko je, počasneje gre. Pri Lovru je napredek več kot očiten. Od nekoga, ki ni govoril in niti pisal, danes riše in se pogovarja, je zelo srčen, v šoli pa se dobro počuti. Ne samo učitelji, tudi starši smo za otroka pomembna podpora, naša pozitivna naravnost pa jim je lahko v veliko pomoč. Vzameš, kar ti življenje ponudi, in iz tega narediš najbolje, kar lahko.«

Lovro Fužir je zelo nadarjen za risanje. 14. decembra lani je imel v žalski knjižnici samostojno razstavo. Kot je znano za avtiste, ima tudi on neverjeten spomin za številke. Na pamet zna rojstne datume (vključno z letnicami!) vseh učiteljev in otrok na šoli, vseh sosedov in znancev, tudi mojega si je zapomnil v trenutku.